ЗМІСТ

ВСТУП

Сучасна безпекова ситуація як у державі, так і світі суттєво змінюється, що є поштовхом для розвитку якісно нових регуляторів, які у своєму арсеналі матимуть ефективні важелі впливу на нові суспільні відносини в кібернетичній сфері.

Ключовим завданням державної кібербезпекової політики дедалі виразніше виступає створення гарантованих умов реалізації національних інтересів у кіберпросторі. Даний процес уможливлюється завдячуючи розвитку ефективної системи правового регулювання реалізації кібербезпекової політики. Важливим завданням у даному ракурсі також виступають формування успішного, кіберграмотного та кіберосвіченого кіберсуспільства, здатного стати рушієм технологічного прориву України у сфері кібербезпеки, каталізатором розвитку держави в умовах перманентних трансформаційних змін та інформаційної глобалізації.

У правовій доктрині поняття кібербезпекової політики майже не розроблялося, а у поодиноких публікаціях, кібербезпека здебільшого інтерпретується в рамках концепту інформаційної політики, що наперед звужує як сам феномен, так і його розуміння та подальший аналіз. У науці адміністративного права проблематика кібербезпекової політики розглядалася переважно під кутом вивчення окремих компетенцій певних суб'єктів публічної адміністрації, в рамках окремих елементів адміністративно-правових режимів.

Методологія формування та розвитку державної кібербезпекової політики вже частково закладена в наукових та навчальних працях вітчизняних дослідників адміністративного та інформаційного права і політики, зокрема таких, як: В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрійко, І. В. Арістова, К. І. Бєляков, В. М. Брижко, В. І. Гурковський, С. Ф. Джерджа, Б. А. Кормич, О. В. Кохановська, І. Ю. Крегул, Г. М. Красноступ, В. А. Ліпкан, Є. А. Макаренко, А. І. Марущак, Н. Р. Нижник, Н. Б. Новицька, А. М. Новицький, В. Д. Павловський, О. П. Світличний, І. М. Сопілко, В. Ю. Степанов, В. С. Цимбалюк, М. Я. Швець тощо.

Окремі засадничі положення державної кібербезпекової політики також розглядалися і в роботах зарубіжних дослідників: О. Б. Агапова, Ю. М. Батуріна, І. Л. Бачило, Д. Белла, А. Б. Венгерова,

О. О. Гаврилова, Б. Гейтса, М. Кастельса, В. О. Копилова, Й. Курбалія, В. Н. Лопатіна, М. М. Россолова, Ю. А. Тіхомірова, Е. Тофлера, М. А. Федотова, Х. Цинь та інших.

У дослідженні застосовані наукові та практичні підходи, що висвітлені у наукових доробках деяких фахівців, серед яких: К. О. Данилишина, В. Н. Денисов, А. В. Задорожній, І. А. Кадієвська, І. А. Кисарець, Е. Б. Кубко, Є. А. Макаренко, В. К. Мамутов, С. Є. Мартинюк, В. І. Муравйов, В. П. Нагребельний, Г. П. Несвіт, Н. М. Пархоменко, П. М. Рабінович, Н. Ф. Селивон, О. В. Скрипнюк, В. В. Цвєтков, Г. І. Чанишев, Р. І. Чанишев, Ю. С. Шемшученко, О. І. Ющик.

Питанням безпосередньо розвитку кіберсуспільства, формування кібербезпекової політики присвячені наукові розвідки таких дослідників, як: А. В. Баровська, В. М. Бутузов, О. О. Григор, Д. В. Дубов, О. М. Ємельяненко, О. В. Єропудова, Є. О. Калашнюк, Г. В. Камаралі, А. В. Камуз, М. Г. Каращук, В. О. Кірьян, О. П. Климентьєв, О. Г. Кривоконь, В. І. Кушерець, О. В. Литвиненко, О. В. Логінова, О. О. Маруховський, Г. П. Несвіт, О. В. Оверчук, Г. Г. Почепцов, О. О. Проскуріна, С. О. Руденко, А. Л. Свящук, А. В. Тунік, О. В. Чуприна, В. П. Шеломенцев, А. В. Яковець та ін.

Окремо виділю доробок представників наукової школи доктора юридичних наук В. А. Ліпкана, в рамках якої системно досліджуються різноманітні правові аспекти формування та реалізації державної інформаційної та кібербезпекової політики. Це роботи: Є. Є. Бамбізова, В. Ю. Баскакова, В. М. Вац, М. І. Дімчогло, О. О. Дьоміної, М. Ю. Довганя, В. А. Залізняка, Є. Ф. Збінського, В. Ю. Кобринського, О. В. Кушнір, А. М. Лободи, В. В. Майорова, О. А. Мандзюка, Ю. Є. Максименко, П. Є. Матвієнко, О. Г. Мовчуна, В. Є. Політила Л. І. Рудник, О. В. Стоєцького, К. Г. Татарникової, О. О. Ткаченка, О. В. Топчий, К. П. Череповського, О. В. Шепети.

Однак, незважаючи на значний масив наукової літератури, питанням правового регулювання побудови системи кібербезпеки і реалізації державної кібербезпекової політики приділялось замало уваги.

Більше того, в наукових джерелах не визначено методологічних засад дослідження кібербезпекової політики, через що недостатньою мірою акцентовано на аксіологічному потенціалі кіберпростору, не акцентовано уваги на цінності розуміння кіберпростору як окремого та самостійного простору.

Окремою новелою монографії є формування автором концепції теорії гіперболічного розвитку кіберпростору через застосування системного, міждисциплінарного та кібернетичного підходів.

Проведене дослідження виконано відповідно до основних положень Закону України „Про основні засади забезпечення кібербезпеки України" від 05.10.2017 р., набуває чинності з 09.05.2018 р., Стратегії кібербезпеки України, уведеної в дію Указом Президента України від 15 березня 2016 року № 96/2016, Положення „Про Національний координаційний центр кібербезпеки" від 07.06.2016 р.; указів Президента України „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року „Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації" від 13 лютого 2017 року № 32/2017, „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року „Про Доктрину інформаційної безпеки України" від 25 лютого 2017 року № 47/2017, № 398/2014 „Про інформаційно-аналітичний центр" від 12 квітня 2014 року., № 449/2014 „Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 28 квітня 2014 року „Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України" від 1 травня 2014 року, Дорожньої карти Партнерства у сфері стратегічних комунікацій між Радою національної безпеки і оборони України та Міжнародним секретаріатом НАТО.

Головною *метою* дослідження, результати якого викладені в монографії, виступає обґрунтування і формулювання концептуальних засад щодо правової природи, методологічних засад формування засад правового регулювання державної кібербезпекової політики України.

Сформовані у роботі висновки та пропозиції визначають напрями удосконалення правового регулювання державної кібербезпекової політики України.

Зважаючи на складність роботи та її наукову новизну, автор усвідомлює, що монографія не позбавлена певних дискусійних положень щодо сутності та змісту правового регулювання державної кібербезпекової політики, зокрема й суб'єктного складу правовідносин, куди автором пропонується включити штучний інтелект. Проте хочу висловити сподівання на те, що отримані наукові здобутки сприятимуть розвитку теорії адміністративно-правового регулювання державної кібербезпекові політики.